

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2450
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Intervencija in
nevmešavanje

Suvereniteta vsake samostojne države, ki je bila pred vojno suprema lex, je ostala tudi po novi ureditvi sveta respektirana, četudi se je ustanovilo Društvo narodov, kateremu pripada po statutih do neke meje pravica vmešavanja v delovanje v tej ženevski instituciji v čla njenih držav, in dasi so se tudi z drugih strani že ob raznih prilikah pojavili pozivki vmešavanja. In zanimivo je, da se je v pogajanjih med Lavalom in Mussolinijem tudi še posebej sklenilo, da bi moral eden nameravanih sred njevropskih paktov vsebovati svečano obveznost držav-podpisnic, da se nikoli in v nobeni zadevi ne bodo vmešavale v interne zadeve druga druge. Ta pakt pa predlaga tista Italija, ki se je istočasno pogodila s Francijo, da ji pripada (po predhodnem sporazumu s Francijo ali ne, je postranskega pomena) pravica intervencije v Avstriji v primeru, da bi bila od zunaj ali od znotraj ogrožena njena »samostojnost« in »neodvisnost«!

Ako razčlenimo to pravico, ki si jo je Italija najprej sama prilastila, nato pa pridobila še v pogajanjih s Francijo (in najbrže na tihem tudi z Anglijo), moramo že takoj spoznati, da je v najostrejšem nasprotju z načelom suverenitete vseh samostojnih in neodvisnih držav in logično tudi načelom nevmešavanja v njihove interne zadeve. Tu namreč ne gre le za preprosto obrambo avstrijske »neodvisnosti«, ampak za vse več — za obrambo sedanjega avstrijskega režima! Po tej pravici sme Italija takoj poslati svoje vojske in orožnike v Avstrijo, čim bi nastala v njej kakršnakoli revolucija, ki bi ogrozila — ne njeno samostojnost — ampak tudi le Schuschniggov režim! Ker pa more biti nosilec suverenitete vsake države samo njen narod, pomeni to čisto eklatantno kršenje suverenitetnih pravic avstrijskega ljudstva in preko njega tudi avstrijske države kot take. Med tem torej, ko zahteva Italija od vseh drugih: Jugoslavije, Madžarske, Avstrije in Nemčije (v ozadju tudi od Rumunije in Poljske), da se morajo s posebnim paktom zaradi načela suverenitete Avstrije odreči vsakemu vmešavanju v njene notranje zadeve, lasti sebi nasprotno pravico vmešavanja! To pomeni očito kršenje avstrijske suverenitete proti in preko volje avstrijskega ljudstva.

To pa ni edini primer, ki ga je ustvarila fašistična Italija. Pred Avstrijo se je zgodilo isto že z Albanijo. Tudi tam si je fašistična Italija pod pretvezo branitve albanske suverenosti prilastila pravico, ako treba tudi z oboroženo silo braniti proti komurkoli, torej tudi proti albanskemu narodu samemu, sedanjemu režimu. S tema dvema primeroma je Italija albansko in avstrijsko ljudstvo oropala ne le pravice odločati svobodno v svoji zunanji, ampak tudi v svoji notranji politiki. Postavimo za primer, da se večina Avstrijcev, ali pa da se sploh vsi do zadnjega odločijo za odpravo sedanjega avtoritarnega režima in zopetno uvedbo liberalne demokracije! Da se ta sklep uresniči, bi se moral sedanji avtoritarni režim klero-fašizma likvidirati bodisi zlepa bodisi zgrda. To pa ne bi bilo mogoče, ker bi v tem primeru kancelar Schuschnigg, podkancelar knez Starhemberg ali kateri drugi voditelj in nositelj sedanjega režima lahko vsak trenutek poklical pod pretvezo nevarnosti za »neodvisnost« na pomoč Mussolinija, ki bi z italijansko vojsko ob privolitvi Francije in morda še

Veliki preobrati v politiki Madžarske

Gömbös hoče izločiti veleposestniško aristokracijo, izvesti agrarno in volilno reformo, zapustiti Italijo in se pridružiti bloku Nemčije in Poljske

BUDIMPEŠTA, 10. januarja. Kriza, ki je nastala v vladi Julija Gömbösa z odstopom poljedelskega ministra Kallaya, ima, kakor vse kaže, zelo globoke vzroke in bi utegnila voditi do dalekosežnih posledic. S Kallayevim odstopom se je pričel odkrit boj med Gömbösem in voditeljem aristokratskih veleposestnikov ter bivšim ministrskim predsednikom grofom Bethlenom. Gömbösov namen je izvesti na Madžarskem agrarno reformo po vzorcu sosednih držav, to je na ta način, da se aristokratskim veleposestnikom odvzame odvisna zemlja in razdeli med one poljedelce, ki doslej niso imeli svoje lastne posesti. Mimo tega hoče Gömbös izvesti tudi volilno reformo. Aristokratski veleposestniki so sicer za kolonizacijo na delu njihovih posestev, toda samo na ta način, da bi se ta zemlja od njih odkupila po sedaj običajnih cenah. Gömbös se pri teh svojih načrtih naslanja zlasti na voditelja malih kmetov Tiborja Eck-

hardta in na protestante, voditelj nasprotne frontec pa je poleg grofa Bethlena bivši ministrski predsednik grof Julij Karoly.

Toda Gömbös se ni lotil samo boja z veleposestniško aristokracijo, ampak tudi z vsem ostalim, kar mu stoji na poti. Kakor zbira v vladi samo svoje ljudi, tako jih hoče zbrati tudi v vodstvu madžarske vojske. Čisto nepričakovano je upokojil celokupno vrhovno poveljstvo. Pod pretvezo starosti so upokojeni vrhovni poveljnik honveda general Karpaty, njegov namestnik general Schöner, šef generalnega štaba general Pöder in njegov namestnik general Vogt. Karpatyjev naslednik postane dosedanji šef vojaške pisarne regenta Horthyja, general Szvoy. Kakšno stališče bo v tem boju zmagalo pri regentu Horthyju, seveda še ni znano, vendar pa je verjetno, da bo nad njegovim plemstvom prevladal protestantizem, zlasti ker je brez veleposestev in ker tudi ni na-

klonjen restavraciji Habsburžanov. Tako se lahko zgodi, da bo po letu 1867. prvič vodila Madžarsko vlada, v kateri ne bodo aristokrati zastopani ne direktno ne indirektno in bo vsa oblast v rokah protestantske manjšine. Lahko se pa tudi zgodi, da bodo sile, ki delujejo proti Gömbösu močnejše kakor tiste, ki delujejo zanj.

Ta preorientacija v madžarski notranji politiki pa bi bila obenem tudi v zvezi s preorientacijo v zunanji politiki. Doslej je bila Madžarska orientirana popolnoma v smeri Italije, do čim je Gömbös zadnje čase po svojem notranjem prepričanju odločen pristaš nemške in poljske orientacije. Rezultati rimskih protokolov so Gömbösa razočarali, ostalo pa je storilo sedaj še sporazumevanje med Francijo in Italijo. Lahko se torej zgodi, da bo Madžarska v najkrajšem času z razpetimi jadri zapustila Italijo in se pridružila zvezi Nemčije in Poljske.

Razširitev rimskega sporazuma

LAVALOVO POTOVANJE V LONDON IN NATO V BERLIN. SPORAZUM NAJ OBJAME VSO EVROPO.

PARIZ, 10. januarja. V Parizu se opaža še dalje velik optimizem zaradi podpisa rimskega sporazuma. Zatrjuje se, da se nobena evropska država, niti Nemčija, ne bo upirala razširjanju rimskega sporazuma na vso Evropo. Prvi korak k temu bo Flandinovo in Lavalovo potovanje v London. Francoska ministra bosta angleško vlado obvestila o ozadnjih rimskih sporazumov in o bodočih načrtih. Ko si bo Francija zagotovila pomoč Velike Britanije, bo Laval uresničil svojo davno željo s potovanjem v Berlin. Zatrjuje se, da so se priprave za to potovanje že davno pričele in da bo francoski zunanji minister obiskal nemško prestolnico meseca februarja, ko bodo že

popolnoma razjasnjena vsa vprašanja Posarja in ko bo tudi že znano stališče držav male antante in italijanskega bloka do rimskega sporazuma. Listi pišejo, da bi se Lavalovo potovanje v Berlin moglo končati senzacionalno in bi se nato Nemčija vrnila k mednarodnemu sodelovanju, ko bi ji bila prej zagotovljena popolna enakopravnost na vseh področjih mednarodne politike.

PARIZ, 10. januarja. V svojem večerajšem njem urvodniku priznava »Temps«, da bi na podlagi rimskega sporazuma in nadaljnjih pogajanj mogla slediti delna sprememba določb versailleske mirovne pogodbe. Pred tem pa bi Nemčija morala dati zadostne dokaze svoje dobre volje.

Gospodarska balkanska
zveza

ATENE, 10. januarja. Včeraj je bilo tu zaključeno prvo zasedanje gospodarskega sveta balkanske zveze. Po sklepu je bil izdan komunike, v katerem se opisuje dosedanje delo in napoveduje novi sestanek 10. maja letos v Bukarešti. Sprejetih je bilo šest resolucij, ki se nanašajo na trgovinsko politiko, promet, Balkansko banko, turizem, sodelovanje gospodarskih ustanov in notranje ureditve. Končni protokol bo predložen v odobritev zunanjim ministrom balkanske zveze.

koga drugega vstrahoval vse avstrijsko ljudstvo in ga prisilil, da se še nadalje pokorji avtoritarnemu režimu.

Albanija in Avstrija sta torej s to klavzulo italijanske intervencijske pravice izgubili svojo suvereniteto in albansko in avstrijsko ljudstvo ne more več svobodno odločati, kakšna bodi zunanja in notranja politika njenih držav. Usoda, ki je zadela Albanijo in Avstrijo, pa zadene jutri tudi lahko Madžarsko ali katero dru-

Le Vorošilov je rešil
Staljina

LONDON, 10. januarja. »Daily Telegraph« objavlja zelo zanimive vesti, kako je komisar Vorošilov po umoru Kirova samo s svojo odločnostjo rešil Staljina življenje in preprečil nevaren prevrat. Vorošilov je takoj po umoru Kirova pregovoril Staljina, da je z njim skupaj odpotoval v Leningrad, spremljal pa ju je tudi šef GPU Jagoda. Prihod v Leningrad je pokazal, da je bil položaj že zelo nevaren in da je leningrajska GPU bila že po velikih večini na strani Zinovjeva in Kamenjeva. Vorošilov je takoj aretiral Jagodo in razne druge funkcio-

go državo in malim ter srednjim narodom bi se po tej poti utegnili zgoditi, da postanejo podložniki veseli celo v najbolj internih zadevah svojih držav. Proti tej nevarnosti bi se morali vsi mali in srednji narodi najodločneje upreti, in zlasti države male antante bi morale sedaj pravitevati, da se Italiji odločno vzame pravica intervencije v Avstriji in se nasprotno tudi Italija prisili k podpisu pakta o nevmešavanju.

narje GPU. Pri tem so mu pomagali vojski in delavski prostovoljci. Ako Vorošilov ne bi bil postopal tako previdno, bi bila Staljina v Leningradu doletela enaka usoda kakor Kirova, in v Rusiji bi vzplamtel državljanska vojna.

ODLIKOVANJE KRALJICE MARIJE.

BEOGRAD, 10. januarja. Včeraj je francoski poslanik izročil Nj. Vel. kraljici Mariji lento reda častne legije, s katero jo je odlikoval predsednik francoske republike.

NEMIRI V POSAARJU.

SAARBRÜCKEN, 10. januarja. V Alten marktu so se stekli komunisti in pristaši nemške fronte in je bilo več ljudi poškodovanih. Mednarodna policija je uvedla preiskavo in prišla več krivcev.

ODGODITEV GOSPODARSKE KONFERENCE.

PRAGA, 10. januarja. Gospodarska konferenca male antante, ki bi morala biti 28. t. m. v Pragi, je odgodena na 18. februar.

NOVA ZAROTA V AVSTRIJI.

DUNAJ, 10. januarja. Kakor poročajo iz Linca, so tamkajšnje oblasti odkrile celo vrsto narodnosocialističnih propagandnih central, pa tudi nekaj zalog orožja. Policija je aretirala mnogo oseb, med njimi tudi take, ki so šele pred kratkim bile izpuščene iz koncentracijskega taborišča v Wöllersdorfu.

NOVA SABOTAŽA V RUSIJI.

MOSKVA, 10. januarja. Pri Rostovu na Donu sta spet trčela skupaj dva osebna vlaka. Šest potnikov je bilo ubitih, 23 pa ranjenih. Gre za sabotažo nezadovoljnih železničarjev.

IZGON TREH MILIJONOV LJUDI.

WASHINGTON, 10. januarja. Poslanec Dis predlaga izgon 3 milijonov tujcev, ki so se brez dovoljenja vtihotapili v Združene države, in sicer zaradi omiljenja brezposelnosti. O predlogu bo parlament še razpravljal.

SREDIŠČE MRAZA V UKRAJINI.

DUNAJ, 10. januarja. Po meteoroloških vesteh iz južne Sibirije sneži vse do Vzhodnega morja. V Evropi je središče mraza v Ukrajini, kjer je padla včeraj temperatura že na 40 stopinj C pod ničlo. Snežilo bo še dalje.

Dnevne vesti

Prinos, privoz in konzum leta 1934

Številke z mariborskega živiškega trga

Znan je Maribor po svojih sobotnih tržnih dnevih. Mariborski trg je vir lepih dohodkov okoliškim kmetom, velika dobrota pa tudi za mariborske gospodinjice in kuharice, ki se po mili volji založijo v »asih za mal denar z najrazličnejšimi dobrotami.

Lani so pripeljali na Vojašniški trg kmetje z Dravskega polja 4118 zaklanih prašičev. Prepolčani so pripeljali 3585, Zlatoličani pa 102 prašiča. Morskih rib je bilo lani na trgu 7.211 kg, domačih sladkovodnih 2.166 kg. Morskih rakov je bilo 105 kg, žabjih krakov pa so prinesle okoličanke 25 škafov. Bogato založen je bil perutninarški trg. Skupno so lani oko-

ličani prinesli na trg 73.331 kljunov, in sicer 7960 kokoši, 59.606 piščancev, 597 gosk, 2.367 puranov in 2.801 raco. Krom pirja so pripeljali lani na trg 1.050 vozov in 7.000 vreč, čebule 143 vozov in 1.860 vreč, zelja 450 vozov, sadja 5.560 vozov, žita pa 8.100 vreč.

Mariborčanom gre zelo v slast tudi divjačina in je bilo lani prodanih na trgu 275 srn, 1.863 zajcev, 1.293 fazanov, 2.173 jerebic, 20 kljunačev in 4 divje rabe. Krme so pripeljali lani na trg 1.276 voz, in sicer 697 voz sena, 243 voz otave, 5 detelje, 19 lucerne, 89 pšenične slame, 70 ržene slame, 74 ovsene slame, 7 ičmenove in 72 voz škopov.

Učenci svojemu učniku

Proslava 81-letnice prof. Franca Jerovška.

Sinoči je praznoval upokojeni šolski svetnik in profesor v pokoju Franz Jerovšek 81-letnico svojega rojstva. Njegovi številni častilci so mu zato priredili v torek zvečer sicer skromno, a nič manj pristržno slavlje. V dovršeni dragoceni besedi je počastil slavljence g. dr. Andrej Lašič z lastno odo, ki v prepričevalnem zanosu opeva življenjsko delo učenika-učenjaka, vzgojitelja, oblikovalca premnogih rodov in njihovega vzornika. Kot učitelja in veččega življenjskega vodnika je slavil sivolasega jubilarja g. dr. Milana Šijanec, ko mu je v iskrenem globoko zasnovanem govoru izrazil zahvalo za vse njegovo prizadevanje ter poudarjal njegovo nevenljivo zasluge za vzgojitev naše inteligence. Skromno darilo naj gospoda svetnika spominja, kako ga visoko časte oni, ki so bili deležni bogatih darov njegovega neusahljivega duha in naj izpričuje njihovo vdanost edinstveni veličini moža, ki ni nikoli klonil pred nobeno nevspečnostjo usode. Naj bi vsa solučna vedrina g. svetnika še mnoga leta bodrila nas vse in nam vzorno kazala pravo pot krepostnega življenja.

Pot v onostransivo ...

V Vrtičah pri Sv. Kungoti se je pripetila te dni smrtna nesreča, ki si je izbrala za žrtev mlado posestnico Marijo Spanovo. Spanova je že delj časa bolehal za neozdravljivo padavico in je zamašila pomoči proti tej hudi bolezni pri raznih zdravnikih. Kritičnega dne dopoldne je pripravljala krmo za svinje in je pri tem zajemala vodo iz plitve mlake pri hiši. Ko se je znova sklonila nad mlako, jo je pa prijel padavica in žena je omahnila in padla v vodo. Ker ni bilo nobenega domačih blizu, se je utopila. Mož jo je potegnil iz mlake že mrtvo. Njena tragična smrt je vzbudila pri vseh, ki so jo poznali, globoko sočuvstvanje. V Zgornjem Radvanju pa je šla prostovoljno v smrt posestnica Neža Schläuerjeva. Nesrečnica je bila že precej stara in so ji domače razmere uničevale živce. V obupu je izpila veliko količino ližola. Ko so jo našli domači, je bila že popolnoma nezavestna in so jo poklicani reševalci zamaš prepeljali v bolnišnico. V Schläuerjevi hiši je to že tretji primer prostovoljne smrti. Dva sina pokojnice sta si že pred njo sama končala življenje, in sedaj jima je sledila še mati.

Mariborski župan g. dr. Lipold odsoten.

Mariborski župan g. dr. Franjo Lipold je odpotoval službeno v Ljubljano in ga nadomešča za časa njegove odsotnosti podžupan g. Rudolf Golauh.

Nov tolača madžarskega jezika. Za tolača madžarskega jezika pri mariborskem okrožnem sodišču je imenovan zasebnik g. Andrej Krapec, stanujoč v Mlinški ulici.

Seja širšega spomeniškega odbora. Sinoči je bila v mestni posvetovalnici seja ožjega odbora za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju, katero je v odsotnosti župana g. dr. Lipolda vodil narodni poslanec g. dr. Lj. Pivko. Referirala sta o dosedanjem delu blagajnik g. ravnatelj B. Pogačnik in g. tajnik dr. Senkovič. Odbor je po ugotovitvi poročil v glavnem že dovršil pr-

vo propagandno delo za zbiranje prispevkov za spomenik. Za mariborski spomenik se bodo zbirali prispevki na področju bivše mariborske oblasti, zbiranje pa se mora zaključiti do letošnjega 30. junija. Po poročilih so razni odborniki še povedali svoje mnenje glede prostora in oblike spomenika.

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna »Franz Josefova« grenčica tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času.

Konec božičnih počitnic. Danes je zadnji dan božičnih počitnic in jutri bo že na vseh šolah zopet reden pouk. Iz raznih krajev prihajajo danes v mesto mladi ljudje, ki so si po daljšem zimskem oddihu zopet pridobili novih moči in veselja za nadaljnje učenje.

Važno za davkoplačevalce. Davčna uprava za mesto Maribor opozarja davkoplačevalce, da je z novim letom zapadel v plačilo prvi četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka na neoženjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice. Prizadete davčne obvezance opozarja davčna uprava, naj te obroke v lastnem interesu pravočasno poravnajo, in sicer najkasneje do 15. februarja t. l. Davčni zavezanci splošnega davka na poslovni promet pa morajo predložiti prijave in plačati odgovarjajoči davek za drugo četrtletje lanskega leta najkasneje do konca t. m.

Za boljše trgovinske zveze z zapadno Indijo. V Mariboru se je ustanovil »Jugoslovanski siamski odbor« za zboljšanje trgovinskih zvez s Siamom, zlasti pa da organizira v Siamu jugoslovansko vzorčno razstavo. Ker so nam zapadni trgi vedno bolj zaprti zaradi raznih uvoznih omejitev, je tem večje važnosti, da si pri dobimo na še neizrabljenem vzhodu novih trgov. Med vzhodnimi državami nudi namreč mimo Palestine, zlasti Siamu mnogo možnosti za plasiranje našega blaga. Ustanovitev »Jugoslovanskega siamskega odbora« je zato tembolj razveseljiva in dolžnost naše gospodarske javnosti je, da delo odbora čimbolj podpira. Že v lanskem »Mariborskem tednu« smo imeli priliko ogledati si razstavo, ki je vzbujala veliko zanimanje in jo je organiziral mariborski siamski komite. Ker so v novem odboru tudi dobri poznavalci Siamu, je pričakovati, da bo rodilo njihovo delo lepe uspehe.

Uradni list banske uprave dravske banovine objavlja v svoji 3. letošnji številki pravilnik o kontroli antirabične vakcine, odločbo o prenosu odločb po §§ 64. in 110. zakona o uradnikih na resortne ministre, odločbo o izpremembah in dopolnitvah uvozne in izvozne tarife k predlogu zakona o občni carinski tarifi, izpremembe pravilnika o postranskih prejemkih osebja državnih prometnih naprav, objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1934/35 ter razne objave iz »Službenih novin«.

Za kraljev spomenik. Uslužbenci okrajnega sodišča v Mariboru so darovali za spomenik blagopokojnega kralja skupno 3180 Din. Pač izredna požrtvovalnost državnih nastavljenec.

Posestno gibanje. Posestnik Miro Žitnik je kupil hišo na Koroški cesti štev. 9 za 124.450 Din, gostilničar Alojzij Kliček pa hišo v Taborski ulici 20, za 160.000 dinarjev.

Ko se začno krvne cevi poapnevati, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice na redno izpraznjenje črevesja in zmanjša visok naval krvi. Mojstri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste »Franz Josefovo« grenčico, ker odpravi zastajanje v želodčnem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz mariborskega obrtnega registra. V lanskem decembru je bilo na novo izdanih 8, izbrisanih pa 26 obrtnih pravic. Nove obrtne pravice so dobili: Marija Vidovičeva za žagarsko obrt v Vetrinjski ulici; brivec in frizer Jeronim Dobošič v Magdalenski ulici, Josipina Kavčičeva za trgovino z mešanim blagom v Gosposki ulici, magister Franjo Krivec za izposojevanje filmov v Koroščevi ulici, Josip Adamovič za trgovino z avtomobili v Frančiškanski ulici, Fridolin Vlach za trgovino s tekstilnim blagom na veliko v Kopališki ul. in izvošček Anton Potočnik Ob železnici. Izbrisane pa so bile naslednje obrtne pravice: Jera Reisman na Glavnem trgu, Franc Mikl na Vodnikovem trgu, Marija Kukčeva na Trgu svobode, Anton Pušič na Pristanu, Artur Baumruck v Tattenbachovi ulici, tvrdka tekstil v Mlinjski ulici, Karl Baumruck v Tattenbachovi ulici, Roman Brezovčnik v Mlinjski ulici, tvrdka »Thesens« na Zrinjskega trgu, Henrik Prinčič na Aleksandrovi cesti, Jože Mohorko na Glavnem trgu, Franc Marko na Meljski cesti, Rudolf Smolej v Popovičevi ulici, Ljudmila Gunglova v Vetrinjski ulici, Drago Zupanc v Magdalenski ulici, Aleksander Lininger v Koroščevi ulici, Josip Peier v Kersnikovi ulici, Gospodarska zadruga na Koroški cesti, Pavel Cvenkel na Aleksandrovi cesti, Viljem Lininger v Frančiškanski ulici, Slavko Amon v Strossmayerjevi ulici, Ferdinand Božič v Sodni ulici, Franc Kranjc na Betnavski cesti, Marija Škrablova v Gosposki ulici, tvrdka Clio na Meljski cesti in Ivan Pevec v Orožnovi ulici.

Milijon za sodne takse. Pri mariborskem okrajnem sodišču so plačale lani stranke na sodnih taksah 948.146,25 Din. Pri okrožnem sodišču pa 366.323,70 Din, skupno torej 1 milijon 314.469,95 Din.

Svetilke iz policijskih zaporov. V policijskih zaporih v Ključavničarski ulici, ali pri »Grafu«, kakor to slavno hišo Mariborčani nazivajo, je bilo v lanskem letu zaprtih skupno 4.542 oseb. Od teh je bilo 808 oseb, ki so prestale policijsko zaporno kazen skupno v 1573 dneh. Iz zaporov je bilo predstojništvu mestne policije izročeni 880 oseb, sodišču 365, okrajnemu glavarstvu 183, obmejnemu komisariatu 50, mestnemu poveljstvu 14, vojaškemu okrožju 18, glavni carinarnici 14, finančni kontroli 12, mestnemu poglavarstvu 10, orožnikom 10, javni bolnišnici 71, umobolnici in domači oskrbi pa 4 osebe, hiralnici in moški kaznilnici po 1, na svobodo je bilo izpuščenih 107 oseb, ekskortiranih pa 336. Številke nam povedo, da je bil lanski promet »Pri Grafu« živahnejši od predlanskega.

Kako so Mariborčani lani potovali. Urad za izdajanje in vidiranje potnih listov pri predstojništvu mariborske mestne policije, je izdal lani skupno 2.190 potnih listov našim državljanom. Mariborčani najraje potujejo v Avstrijo, na drugem mestu je Italija, na tretjem pa Češkoslovaška. Zaradi represalij, ki so jih pričele izvajati pred lanskim božičem naše obmejne oblasti, je število dovoljenj za potovanje v Avstrijo precej padlo. Dočim jih je prejšnja leta šlo preko meje v Gradec, na Dunaj in druga avstrijska mesta okrog 500, je bilo letos le nekaj nad 100 »tako srečnih«. Tudi je urad izdal lani 414 vizumov tujcem, 155 planinskih legitimacij in 169 osebnih legitimacij. S tujimi potnimi listi pa se je lani prijavilo 2.200 tujcev.

Kaj ljudje vse najdejo in izgubijo. Uradu za najdene predmete na tukajšnji policiji je bilo lani skupno prijavljenih 475 najrazličnejših predmetov. Prijavljenih pa je bilo 155 izgubljenih predmetov. Najdene, oz. izgubljene predmete hranijo na policiji v posebni omari, ki je podobna pravi zbirki. Zlato in denar hranijo v posebnem predalu. Mnogo pa je med najdenimi predmeti tudi takih, ki jih ljudje ne pridejo iskat, pa tudi poštenjaki ne, ko je preteklo leto dni.

Narodno gledališče REPERTOAR.

Četrtek, 10. januarja ob 20. uri: »Izpubljen valček.« Red B.

Petek, 11. januarja: Zaprt.

Sobota, 12. januarja ob 20. uri: »Vijolica z Montmartra.« Gostovanje Erike Druzovičeve. Prvič. Red D.

Nedelja, 13. januarja ob 15. uri: »Gugalnica.« Globoko znižane cene od 15 do 2 Din. — Ob 20. uri: »Vijolica z Montmartra.« Gostovanje Erike Druzovičeve.

Gostovanje Erike Druzovičeve v opereti »Vijolica z Montmartra« bo v soboto 12. in v nedeljo 13. t. m. ob 20. uri. Opereto so lani sprejeli z velikim navdušenjem ter je nedvomno najuspešnejša opereta poslednjih mariborskih glasnih sezon. Do uspeha ji je v prvi vrsti pripomogla odlična članica zagrebške opere Erika Druzovičeva. »Vijolico z Montmartra« ponove tudi letos v abonmanu ter bo pri vseh uprizoritvah gostovala Erika Druzovičeva. Ako kdo od gg. abonentov te predstave ne želi, naj to javi pri blagajni, dobi drugo za to. Zasedba je lanska, je barona Rotšilda igra Bojan Stupica. Režija je Skrbniškova.

Veseloigra »Gugalnica« po znižanih cenah. V nedeljo 13. t. m. ob 15. uri popoldne ponove letošnjo najuspešnejšo veseloigro »Gugalnica« po globoko znižanih cenah. (Od 15 do 2 Din.) Pisateljica O. Scheinplugova naziva svoje delo »deflacijsko veseloigro« ter riše v sedmih izvrstno zabavajočih slikah usodo bogastva in revščine v deflacijskem času. Režija je Kovičeva. Najcenejši sedež velja pri tej predstavi le 4 Din.

Spominska predstava ob desetletnici smrti zaslužnega skladatelja Viktorja Parne bo v torek 15. t. m. Uprizore njegovo najučinkovitejše operno delo »Urh, grof Celjski«.

Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico v Mariboru sklicuje za nedeljo 20. januarja ob 9. uri dopoldne v dvorano hotela »Orel« v Mariboru svoj redni občni zbor s sledečim sporedom: 1. poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in računskih revizorjev; 2. proračun za leto 1935 ter določitev članarine za to leto; 3. volitev odbornikov in tretih računskih revizorjev; 4. slučajnosti. Vstop je dovoljen vsem hišnim posestnikom, članom in nečlanom društva. Samostojni konkretni predlogi izven dnevnega reda se naj prijavijo v društveni pisarni, Gregorčičeva ulica 8, vsaj 4 dni pred obnim zborom, sicer ne pridejo na dnevni red.

Rdeči križ v Krčevini. V nedeljo 13. januarja ob 15. uri v krčevinski šoli Nestroyewa veseloigra s petjem in godbo »Utopljen«. Vstopnina običajna. — Dohodek v društvene namene.

Radio Ljubljana. Spored za petek 11. t. m. Ob 11: šolska ura; 12: »Pozimi pa rožice ne cveto.« revija narodnih plošč; 12.50: poročila; 13: čas, Dvořakove kompozicije na ploščah; 18: »Iz filozofije«; 18.20: radio-orkester; 18.40: literarna ura; 19: radio-orkester; 19.25: čas, jedilni list, program za soboto; 19.30: nacionalna ura; 20: prenos iz Zagreba; 22.15: radio-orkester.

Ogenj. V Motovilčih v Prekmurju je predvčerajšnjim izbruhnil pri posestniku Petru Gombacu v gospodarskem postopju ogenj, ki je uničil poslopje do tal. Škoda, ki jo je povzročil, znaša okrog 22.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnično. Sumijo, da je ogenj zanetil zločin-ska roka.

Drobne policijske vesti. Aretirani so bili trije potepuhi in dve vlačugi, prijavljenih pa je bilo več pijanih oseb. Zasebnici Ani Gaigerjevi v Vojašniški ulici je njena znanka pokradla več perila, vrednega 100 Din, šoferju Josipu Bolvariju s Pobrežja pa je neznan tat sunil iz odprtega avtomobila v Vetrinjski ulici 800 Din vredno rjavo suknjo.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 5,4 stopinj C pod ničlo; minimalna temperatura je znašala 7,6 stopinj C pod ničlo; barometer je kazal pri 16,7 stopinjah 748, reduciran na ničlo pa 745,9; relativna vlaga 91; včeraj je padlo na staro podlago snega 1,7 cm; vreme je oblačno in sneži; vremenska napoved pravi, da ne bo nobene bistvene spremembe.

„Čuvajte Jugoslavijo!“

Naš tujski promet

DELO IN USPEHI MARIBORSKE TUJSKO-PROMETNE ZVEZE V LANSKEM LETU.

Ravnatelj mariborskega »Putnika« g. Josip Loos je napisal zanimivo poročilo o delovanju in uspehih Mariborske tujsko-prometne zveze v lanskem letu. Iz njegovega poročila, ki bo nedvomno zanimalo široko javnost, posnemamo, da se je tujski promet lani pri nas lepo razvijal in dosegel lepe uspehe. Kljub vremenskim neprilikam, ki so trajale prvo polovico sezone in kljub notranjim političnim motnjam nekaterih sosednih držav, ki igrajo veliko vlogo v našem turizmu, je bila bilanca lanske sezone povsem zadovoljiva.

Tujsko-prometna zveza v Mariboru, katere delovanje se razširja na vso bivšo mariborsko oblast, je vršila v pretekli sezoni vsestransko propagando ne le v prid svojim zdraviliščem in letoviščem, marveč tudi v prid drugim tujsko-prometnim krajem naše države. Zveza je izdala lani prvi generalni prospekt Pohorja, ki je bil nujen potreben. Sodelovala je z zvezo za Tujski promet v Ljubljani pri izdaji reprezentančne brošure »Slovenija« in prospekta »Zima v Jugoslaviji«. Največje propagandne vrednosti za naše kraje pa je bila vsekakor tujsko-prometna razstava ob priliki lanskega Mariborskega tedna, ki jo je obiskalo nad 60.000 obiskovalcev. Zveza je lani razširila svoje poslovanje na vse panoge. Tudi po družnici v Celju in Rogaški Slatini sta vršili vsestransko propagando za naš tujski promet. Za goste v Rogaški Slatini je bilo prirejenih vsak dan po več izletov v vse kraje dravske banovine. Važno v vse kraje dravske banovine. Važno v funkcijo zlasti v tranzitnem prometu pa vrši ekspozitura na glavnem kolodvoru v Mariboru, ki se je preselila lani v novembriju iz kioska v novo moderno carinsko poslopje.

V St. Ilju, na najmočnejši prometni točki naše meje, je Mariborska tujsko-prometna zveza ob državni cesti otvorila novo ekspozituro, ki so jo zelo pogrešali zlasti avtomobilisti in motociklisti. Prav tako je v Gornji Radgoni z ozirom na močni tranzitni promet in potrebe gostov zdravilišča Slatina Radenci otvorila nasproti carinskega poslopja svojo ekspozituro. Namerava pa še zgraditi v Gornji Radgoni ob državnem mostu paviljon. V St. Ilju je pričela ekspozitura poslovati lani v maju v zasilnem kiosku. Ker ni bilo dotlej ne v St. Ilju in ne v Gornji Radgoni koncesionirane menjalnice, je ministrstvo finance podelilo zvezi za obe novi ekspozituri koncesijo za

irgovanje z valutami. Velika frekvenca ekspoziture v St. Ilju, potreba reprezentančne narave in nedostatki zaradi pomanjkanja stanovanj za uradnike, pa so napolnili Mariborsko tujsko-prometno zvezo, da bo zgradila poleg carinarnice lepo hišico v narodnem slogu, ki bo imela v pritličju vežo, poslovalnico, sobo za avto- in Turing-klub, umivalnike in telefon. V prvem nadstropju bodo pa stanovanja za uradništvo. Vsi merodajni činitelji so sprejeli načrt zveze z velikim odobravanjem in razumevanjem, tako, da je pričakovati, da bo v doglednem času realiziran, saj je bila stavba že v novembru pod streho in bo izročena svojemu namenu ob pričetku letošnje sezone.

V pretekli sezoni beležijo porast obiska ne le naša velika zdravilišča, marveč tudi naša manjša in najmanjša letovišča. Največji obisk izkazuje Rogaška Slatina, ki je z modernizacijo nekaterih hotelov, z ureditvijo cest, novih nasadov in posebno z novim letnim kopalščem veliko pridobila. V lanski sezoni je obiskalo Rogaško Slatino 4.760 naših državljanov in 1248 tujcev. Skupno torej 6.008 z 80.153 prenočninami. Obisk Rogaške Slatine je posebno pred in po sezoni veliko večji. Zdravilišče pa je precej trpelo zaradi slabih železniških zvez. Tudi izredno slabe ceste onemogočajo redni avtobusni promet, zato bi bila nujno potrebna motorizacija proge. Dobro pri Celju je obiskalo lani 2526 naših gostov in 247 tujcev, skupno 2773 gostov z 51.271 prenočninami. Železniške in avtobusne zveze so z Dobrno zelo ugodne, gosti se pritožujejo le zaradi zastarelosti vseh kopalščih naprav. Nujno potrebna bi bila torej modernizacija kopalšč in gradnja vsaj enega novega hotela s komfortom. Ureditve potov pa je potrebna tudi okolica. Radiotermalno zdravilišče Laško, ki je last OUZD, je obiskalo lani 1488 naših državljanov in 63 tujcev, skupno 1551 z 19.764 prenočninami. Zdravilišče Slatina Radenci je obiskalo lani 920 gostov z 12.455 prenočninami, zdravilišče Rimske Toplice pa skupno 460 gostov s 4.322 prenočninami.

Tudi naša letovišča ob vznožju zelenega Pohorja, v rodovitnih Slovenskih gorah in Halozah, v prijazni Savinjski, v romantični Mežiški in gostoljubni Dravski dolini ter naši gorski hoteli in planinske kočice na vrhovih Pohorja in Savinjskih alp ter v Logarski dolini so bili do bro zasedeni. Omeniti moramo še dve

Vlažno, hladno
sedaj NIVEA

Po burji, dežju ali snegu je posebno potrebno, da zaščitite svojo kožo pred vetrom in slabim vremenom, a to boste najbolje napravili takole: vsak dan na večer, preden ležete spat, nadržite kožo nalahno z Nivea kremo. Koža postane zaradi tega mehka in gibka, a poleg tega tako odporna, da ji še tako slabo vreme ne bo škodilo. Zaradi Eucerita, ki ga vsebuje Nivea krema, prodre ta globoko v kožo, a ne ostavi za seboj nobenega bleska ter je istočasno krema za dan in noč.

novi planinski postojanki pri Sv. Treh kraljih in na Krenžarjevem vrhu, s katerih so odprti tujskemu prometu novi deli našega Pohorja. Velika ovira za naš notranji turizem pa so slabe železniške zveze nekaterih krajev, kot n. pr. Slovenjgradca, ki je od Maribora takorekoč odrezan, in pomanjkanje nekaterih avtobusnih zvez med Slovenjgradcem in Dra Vogradom, med Breznom in Ribnico ter med Ptujem in Halozami.

Tujsko-prometna zveza v Mariboru se mora pri izvrševanju svojega hvalevred-

nega dela boriti, kakor tudi druge ustanove, z velikimi težkočami. V Mariboru nima primernih prostorov, vendar pa ji je obljubila mestna občina mariborska odstopiti prostore bivše Berdajsove trgovine v mariborskem Gradu. Ko bo dobila nove prostore, ne bodo ti samo velikega pomena za njen razvoj, marveč bodo tudi velikega pomena za razvoj našega tujskega prometa sploh, ker bo le v modernih velikih postorih mogoče razviti uspešnejšo propagando in tujsko-prometno delo.

Zapadlost plačila taks

V JANUARJU 1935 JE TREBA PLAČATI:

1. Prvi četrtletni obrok dopolnilne prenosne takse zapade plačilu po točki I, opomba 12. tar. post. 12. taksnega zakona do dne 31. januarja 1935. Dopolnilna prenosna taksa, ki na leto ne znaša več kot 500 Din, se mora plačati naprej za vse leto, in sicer najkasneje do 31. januarja 1935. Za neplačano ali prepozno plačano takso se plačajo predpisane zamudne obresti in izvršilni stroški.

2. Taksa za vse stalne objave in reklame se mora plačati po 2. pripombi tarif. post. 8. taksnega zakona do dne 15. januarja. Kazen za neplačano ali prepozno plačano takso je trikratni znesek takse.

3. Taksa za biljarde se mora plačati po 1. pripombi tar. post. 98. taksnega zakona do 15. januarja. Novi biljardi se morajo prijaviti v roku 15 dni po dnevu dobave ter prijaviti in plačati prijavnina in letna taksa. Če se biljard ne prijavi, znaša kazen trikratno vrednost prijavnine in letne takse.

4. Takso na otvorene in tekoče račune za prejšnje polletje je treba plačati po pripombi 1. tar. post. 37 do dne 15. januarja. Zakasnitev plačila se kaznuje s trikratnim zneskom redne takse.

5. Taksa za pravico, da se točijo pijske, se mora v smislu pripombe 1. tar. post. 62. taksnega zakona plačati za prvo polletje do 31. januarja 1935. Zakasnitev plačil se kaznuje z enkratnim zneskom redne takse.

6. Takso za vozila, in to prijave, kot letno, je treba plačati v smislu tarifne post. 100. taksnega zakona: a) za novo prekupljena vozila v roku 15 dni po dnevu nakupa; b) za popravljena vozila v roku 15 dni po dnevu izvršenega popravila; c) za prevozna sredstva, ki niso menjala lastnika do dne 31. januarja 1935.

Lastniki vozil, ki jih v določenem roku ne prijavijo in ne plačajo takse, se kaznujejo: a) za nova in popravljena vozila s trikratnim zneskom prijavnine in letne takse; b) za prekupljena vozila poleg redne takse z zneskom od 300 do 1000 Din; c) za vozila, ki niso spremenila lastnika, s polovico zneska redne takse.

Vsa nova in popravljena vozila se morajo stelitati z vsem orodjem, rezervnimi deli, ki spadajo k dotičnemu prevoznemu sredstvu v roku 10 dni po dnevu prijave. Prometno knjižico mora nabaviti lastnik vozila pri pristojni davčni upravi.

Lastniki avtomobilov in motociklov plačajo v določenem roku samo eno četrtino letne takse po točki 2. tar. post. 100. Plačilo takse se bo, kakor doslej, potrdilo v prometni knjižici, vendar pa se mora z besedami navesti, da je bila taksa plačana samo za mesec januar, februar in marec.

Spominjajte se CMD

Žalostno pogledajte naših za mejo:

Cerkvena politika v Julijski krajini

VATIKAN IN FAŠIZEM STA SI PODALA ROKO V ZATIRANJU NAŠEGA ŽIVLJA.

Monsinjur Sirotti, začasni upravitelj goriške nadškofije, se fašističnemu asimilacijskemu načrtu na cerkvenem polju ne samo ni uprl, ampak ga je celo osvojil kot uradno direktivo zaupane mu cerkvene oblasti. Postavil se je enostavno na stališče, da je italijanizacija cerkve v naših krajih onkraj meje nujnost, ki jo narakujejo novi časi. Nastopil je proti slovenskemu verskemu pouku, in povsem slovenske župnije je nastavljal italijanske duhovnike in dopuščal, da so našo duhovščino politične oblasti šikanirale, političsko opominjale, stavile pod strogo policijsko nadzorstvo, zapirale in konfinirale. Slovensko vzgojevališče »Alojzijevejšče« v Gorici je popolnoma italijaniziral in slovenskim gojencem prepovedal rabo materinskega jezika celo v medsebojnem občevarju. Pri procesijah in drugih nabožnih nastopih izven cerkve, je prepovedal slovensko nabožno petje. Slovenske duhovnike, ki so se mu upirali, je kratkoma premestil ali zatožil politični oblasti, ki so jih navadno konfinirale ali pa podvrgele strogemu policijskemu nadzorstvu.

Vatikan je vse to mirno gledal... In Vatikan je celo dopustil, da je fašistično časopisje lani skozi mesec dni ogabno napadalo tržaškega škofa Fogaria, ki ni sicer našega rodu, a je vendar tudi proti našim ljudem objektivni, ker si je »držnil« obsojiti protikrščansko početje sobrata Sirottija...

Sirottijevi samovladi je lani, po skoro treh letih, odklenkalo. Za njim je prišel Margotti, ki so ga nekateri lahkoverni krogi pri nas pozdravljali kot človeka, ki bo znal in hotel napraviti red. Prišlo je kmalu razočaranje. Svojo »krščansko pravičnost« je Margotti pokazal prav kmalu s tem, da je Sirottijev strupeni protimanjšinski kurz še poostri, Sirottijeve protislovenske ukrepe pa sankcioniral. Vsem božjim in človeškim postavam nasprotujoče ex lex-stanje izza Sirottijeve samovlade je — legaliziral. Izdal je tri ukrepe, ki bijejo božji in zakoniti pravici v obraz, ker niso nasprotne samo krščanski pravičnosti, ampak pomenijo tudi direktno kršenje čl. 22. konkordata z dne 11. februarja 1929., na katerega se goriški nadškof v svojih odredbah cinično sklicuje. Cerkev je tako sama potepala normo, ki jo je baje Vatikan le z veliko težavo izsilil od fašizma na pritisk pokojnega goriškega nadškofa Sedeja.

Oglejmo si opevano Margottijevo »krščansko pravičnost« na delu! Takoj ob svojem nastopu je smatral za umestno, da nadaljuje s »čiščenjem« v goriškem semenišču, v katerem se šola duhovniški naraščaj iz cele goriške nadškofije. Odstavil je vse Slovence iz vodstva zavoda in dopustil, da so politične oblasti konfinirale Rutarja in Muzico, ker sta se upirala že Sirottijevim nepotrebnim reformam in sta se končno uprla tudi nje-

mu. — Z dekretom z dne 23. oktobra 1934, ki ga je izdal, kakor je to v dekretu izrecno omenjeno, »po predhodnem sporazumu in odobrenju Sv. kongregacije seminarjev in univerz v Rimu«, je izdal nov pravilnik za goriško semenišče, v katerem določa med drugim: Uradni in občevalni(!) jezik v semenišču je odslej samo laški; slovenski in hrvaški seminaristi se v medsebojnem občevarju ne smejo več posluževati materinskega jezika; gojenci naj se oblačijo odslej po laškem načinu in latinščina se sme izgovarjati samo po laško. — Te šovinistične odredbe, ki kažejo zaslepljeno sovraštvo katoliškega nadškofa do vsega, kar ni pristno italijanskega, so vzbudile celo v italijanskih katoliških krogih razumljiv odpor. Toda Margotti se ni ustavil v svojem fanatičnem sovraštvu do našega življa samo pri goriškem semenišču. Koncem oktobra lanskega leta je razposlal na vsa naša župnišča okrožnico, v kateri jih opozarja, da se morajo odslej v uradnem občevarju z goriško nadškofijsko kurijo posluževati samo italijanskega jezika.

Med tem so seveda politične oblasti ne ovirano preganjale naše duhovnike, ne da bi se goriški nadškof za enega samega zavzel. In tudi Vatikan, ki je iz Jugoslavije izgnanim Madžarom celo denar no priskočil na pomoč, ni znil niti besedice... Molčal je, ko so brez vzkroha konfirirali župnika Srečka Rejca iz Sv. Križa na Vipavskem, ki ga je v kratkem doletela ista usoda kot njegovega prednika Ivana Rejca; molčal je, ko so konfirirali župnika Kavčiča s Črnega vrha nad Idrijo; molčal je, ko so premestili župnika Fona iz Ajdovščine in molčal je,

ko so preganjali župnika Pišota s Planine na Vipavskem. Molčal je in molči tudi ob vseh novih preganjanjih, o katerih prejemamo vsak dan nove vesti...

Ali je potrebno, da še enkrat ponovim, da sta si Vatikan in fašizem podala roko v akciji proti našemu življu v Primorju?

Rajši dodam v izpopolnitev te kratke slike cerkveno-političnih razmer v Julijski Krajini samo še to, da sta svojega goriškega sobrata Margottija pridno in v vsem posnemala reški škof Santin in videmski škof, ki sta naš jezik že skoro povsod izgnala iz cerkve. Prvi je pred nekaj dnevi prepovedal na reškem ozemlju rabo staroslovenskega jezika (»scia-vetto«), ki je bil ponekod še v rabi, in je pred kratkim uspel, da je trnovsko faro pri Sl. Bistrici odvzel župniku Tabackemu; drugi pa je pred nekaj meseci prepovedal slovenske pridige med Beneškimi Slovenci, ki so že od l. 1866. pod Italijo, pa jim tega do danes nihče ni branil. Našega župnika, pisatelja in pesnika Ivana Trinka-Zamejskega, ki se je akciji videmskega škofa upiral predvsem s krščanskega stališča, je seveda doletel strog policijski opomin. Sivolasi starček se ima morda samo svojim visokim letom zahvaliti, da ga niso poslali v konfinacijo...

Ali se bo po vsem tem še kdo čudil, če je Mussolini o Božiču, na praznik miru in sprave, zapisal v pariškem listu »Le Figaro« ginjen slavošpev katoliški cerkvi v Italiji? Kvirinal je Vatikanu stisnil roko, fašizem jo tšči in boj proti cerkvi je v takih okoliščinah res nesmisel...

Dr. B. V.

KONEC

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

Hilary je zmajala z glavo. »Ne«, je zašepetala tajno, kazoč na pismo, katerega odpreti dozdaš še ni imela poguma. »Tam je njena skrivnost; vem samo to, kar pove ta list.« Potegnila je zmečkano pisemce iz nedrij: »Našla sem ga na njeni toaletni mizici, ko sem prišla, da ji nataknem pajčolan.«

Vzel je list in vsaka beseda, ki jo je čital, ga je žgala kakor žerjavica v srce in možgane.

»Ljuba Hilary!

Če me ne moreš krasiti s poročnim pajcolanom, mi vsaj zravnaj mrtvaški prt. Kadar to bereš, ležim na istem ležišču, na istem kraju, kjer si me videla že enkrat, samo ne bom se več vzbudila, kakor tisti večer. Smrt se mi zdi boljša kakor življenje, boljša celo, kakor življenje z njim. Pridi, draga prijateljica, krasni me v smrti, da bom lepa kakor tedaj; prižgi sveče in prt naj pada v lahnih gubah do tal. Ker on pride po svojo nevesto, in tako, kakor me vidi, mu ostanem vedno v spominu. Ljubim ga, Hilary, ljubim ga

preveč, da ga rajše zapustim, da me bo ljubil vedno.

Bodi navzoča, če vstopi in ko mine prva najhujša bol, mu naj da tvoja beseda spet novo moč in nado.

Če imaš cvetice za mojo poroko, potresi jih na moj grob.

Jenny.«

»Niti trenutka nisem zamudila, semkaj sem prišla še v praznični obleki«, je razjasnila Hilary, »a prišla sem prepozno; našla sem jo že blede, tiho, mrtvo. Nisem se je dotaknila, le sveče sem prižgala in pogrnila prt čez njo. Ženin naj vidi svojo nevesto v popolni lepoti, tako si je želela. Njeno smrt naznaniti oblastem, je še čas. Ali sem prav storila?«

Prikimal je, bolest ga je prevzela znova. Tedaj mu je položila zaprto pismo v roko.

»Čitajte«, je prosila, »mogoče najdete tukaj tolažbo, ki je ni drugod.«

Prižgala je svetilko v sosedni sobi in vplivala nanj, da se je podal tja, sama pa je pogasila sveče in zbrala cvetice. Nobeno nepoklicano oko naj ne vidi umrle v svojem krasu.

Tukaj sledi Jennyno pismo. Ni isto, ki ga je pisala njegovemu tekmeču, temveč oro, napisano zanj:

»Dragi, ljubljani!

Prišel si — videl si svojo nevesto. Vzemim torej pismo, ki sem ga pisala s svojo srčno krvjo; vse ti pove, kar je vsebovalo ono drugo pismo, ki si mi ga vrnil; povedala sem ti isto z drugimi besedami kakor Tvojemu tekmeču.

Ne morem biti Tvoja. Vprašaj me, zakaj? — Ker si hočem ohraniti Tvojo ljubezen. Življenje bi mi jo vzelo, smrt mi jo ohrani. Poznam Tvojo umetniško naravo. Če me vidiš ležati med cveticami, kakor tisti prvi večer, ko si mi podaril svoje srce, pozabiš, da sem Te varala, da sem z goljufijo razvnela Tvojo strast, katere nisem bila vredna. Pozabiš, in jaz bom počivala v miru, ker mi ne bo treba srečavati Tvojega pogleda, in ne doživeti, da mi odtegneš zaupanje, kar je bilo vedno moj ponos, če ga tudi nisem bila vredna.

Varala sem Te. Sicer sem signorina Valdi in sem Jenny Rogers, pa ne tista nedolžna deklica, za katero si me smatral. Milijoni, ki sem jih dobila, mi niso prišli nepričakovano. Nista mi jih pripravila čednost in ljubkost, ampak tisti, ki si jih smatral za moje sovražnike, so mi pomagali z umetnostjo in zvijačo. Montelli in Portugizinja, pred katero si me svaril tolikokrat.

O, ne preklinjaj me, ne zaničuj me! Tvoja kletev bi me zasledovala še v grobu. Srce in vest mi nista mrtva in ljubim Te tako iskreno, da mi prizadene Tvoje očitjanje še v grobu rane, ki jih niti nebo ne more zaceliti.

Da, bili so moji zavezniki — moram priznati, razkritje ni več daleč, in Ti boš slišal resnico od drugih, če Ti je ne povem jaz. Bili so moji zavezniki — toda prisegam Ti, da nisem vedela za njih hudobne načrte; moja oseba jim je bila le orodje, da bi si pridobili del premoženja. Da je Delancy stanoval pri Portugizinjini, ki ga je zadnje dni pustila gledovati, si že uganil. Posrečilo se ji je prisluškovati pogovoru, ko je Degrawu stavil tako čudne pogoje. Ona žena pa, ki si jo videl pri meni, ni bila zarotnica, ki si je izmislila ves načrt, temveč njena sestra Annetta, ki je grša in odurnejša, ni pa tako podjetna in premetena.

Kako se je seznanila ta ostudna ženska z Montellijem, ne vem; tudi ne, ali je bilo to njegovo pravo ime ali ne. Že ko je prišla iz Clevelanda v Newyork z načrtom, Degrawu preskrbeti dednino in deliti z njo bogastvo, je prišel z njo tudi Montelli.

(Se bo nadaljevalo.)

Sokolstvo

Vomberjeva »Vrnitev« na odru šentiljskega Sokola

Za božične praznike nas je šentiljski Sokol presenetil z uprizoritvijo Vombergarjeve drame »Vrnitev«. Čeprav se še danes najdejo ljudje, ki si upajo govoriti proti obisku sokolskih prireditev, je bila vendar dvorana pri obeh predstavah zelo dobro obiskana. Vsebina drame, ki jo je pred kratkim hvalil celo »Slovenec« sam, je precej znana. Boj dveh mož za eno ženo v zvezi s svetovno vojno. Igro sta zrežirala sestra Darinka Mrmoljeva in br. Sardoč. Morda prav zaradi dveh režiserjev igra ni bila povsod povezana in zlita v celoto. Bilo je zlasti v prvem dejanju opaziti, da je kretanje igralcev vse preveč prepuščeno njih lastni volji, zaradi česar je trpela celota. S. Mrmoljeva je podala gospodinjico Jerico prikupno in z doživljem. Njen prvi mož Janko, ki ga je igral g. Sedmak, je bil podan odlično, manjka pa br. Sedmaku samo še oblast nad glasom, ki mu včasih uide preko mej vloge. Stara dekla Lenka, s. Kapunova, je bila odlična v igra in maski. Ti trije igralci zaslužijo popolno priznanje. Drugi Jeričin mož Peter br. Pestička se ni niti od daleč približal svoji vlogi. Dober v igri in maski je bil sosed Anžek, ki ga je igral br. Kapun. Dobra ga hlapca in dobre dekle so podali br. Mrmolja in s. Škrjančeva, drugi hlapec Lenart pa ni bil preveč na mestu. Nemožič v maski in igri pa je bil hlapec Janez. V svoje vloge so se vživel tudi otroci. S predstavo je bilo občinstvo zadovoljno in zato ni štedilo s priznanjem. Nekako od poletja naprej, ko je šentiljski Sokol izvolil na svojem izrednem občnem zboru br. dr. Bačarja, kaže društvo izredno delavnost. Postavilo si je dve veliki nalogi: gradnjo Sokolskega doma in postavitev spomenika generalu Maistru. Želimo mnogo uspeha pri teh težkih nalogah. Zdravo!

Sokolsko društvo Maribor Matica. — Redna telovadba se prične v ponedeljek, dne 14. t. m. Načelnik.

Jezdni odsek sokolske župe Maribor obvešča svoje člane, da bo prihodnja jahalna vaja v nedeljo 13. t. m. ob 8.45. Jutri v petek pa bo ob 20. uri v društveni sobi v Narodnem domu obvezen članski sestanek. Sestanka naj se udeleže tudi vsi novinci. Zdravo! Načelnik.

Ona že ve.

Gospa pride v pisarno in vpraša slugo: »Ali mojega moža ni? Kam je pa šel?«

»Tega pa ne veme«, odvrne sluga.

»Morda pa ve gospodična?«

»Ona pa že ve.«

»Zakaj pa?«

»Ker je šla z njim...«

Sport

Klubski dan mariborskih smučarskih klubov

Mariborski smučarski klub ISSK Maribor in SK Železničar priredita v nedeljo, dne 13. t. m. svoj klubski dan v Mariboru na terenu v okolici Treh ribnikov s sledečim sporedom: Tekma bo za prvenstvo posameznih klubov v sledečih kategorijah: Mladina od 8 do 10 let na progi 2 km; mladina od 10 do 14 let na progi 2 km; juniorji na progi 6 km; seniorji na progi 12 km. Start pri gostilni »Lovski dom« ob 13.30 uri, cilj »Lovski dom«. Zrebanje pol ure pred startom. Prijave sprejemajo: Stojec, Jurčičeva ulica 8, za ISSK Maribor trg. Šepec, Grajski trg, za SK Železničar J. Fišer, delavnica drž. železnic. Vsak tekmovalac se mora prijaviti do sobote zvečer. V nedeljo se sprejmejo prijave na mestu starta do 13. ure. Vsak tekmovalac tekmuje na lastno odgovornost! Razglasitev rezultatov bo po tekmi v gostilni »Lovski dom«. Vodstvo tekme: predsednik Miloš Gnus, podpredsednik Josip Fišer, teh. vodja Golubovič in Forstnerič, starter Bergant, časomerilec na startu Mandl, časomerilec na cilju Šepec, Jakše, Fišer, sodnik Teđi Voglar, zapisničarica gđ. Bahunova in Bahovnik, zdravnik dr. Stane Lutman.

Ptuj

Pomožna akcija za brezposelne in reveže v Ptuj

Število brezposelnih in revežev je v našem mestu v zadnjem času izredno naraslo. Vseh oseb z družinskimi člani, ki se obračajo na občino za podporo, dosega že 300. Nastopivša zima je njihov položaj še poslabšala.

Zaradi tega je mestna občina v okviru mestnega ubožnega sveta ustanovila poseben pomožni odbor iz zastopnikov stanovskih in humanitarnih društev, ki naj organizira in izvede akcijo za pomoč brezposelnim in revežem. Po navodilih banke uprave je pomožni odbor sklenil, da priredi od 13. do 19. t. m. nabiralni teder, v katerem se bodo od zastopnikov odbora zbirali prispevki od hiše do hiše.

Mestni župan naproša prebivalstvo, da nabiralcev klub težkemu gospodarskemu položaju vseh slojev ne zavrača ter da vsak po svoji moči bodisi v denarju, bodisi v naturalijah prispeva in omogoči ublažiti bedo in pomanjkanje.

Nevarna nezgoda. Nevarno se je ponesrečila 58letna Roza Fiderškova, žena posestnika iz Majšperga. Iz 4 m visokega podstrešja je padla tako nesrečno, da se je pobila po glavi in po vsem telesu. Nevarno poškodovano posestnico so prepeljali v ptujsko bolnišnico. Njeno stanje je zelo resno.

Tujsko-prometna statistika v Ptuj. V letu 1934. je prenočevalo v Ptuj 2461 tujcev, in sicer 1565 iz naše države, 896 pa jih je bilo od drugod. Od teh poslednjih jih odpade 627 na Avstrijo, 17 na Francijo, 58 na Nemčijo, 61 na Češkoslovaško, 30 na Rusijo, 50 na Italijo in 20 na Madžarsko. Ostali so bili iz raznih drugih tujih držav. Skupna vsota nočnih znaša 10.364. Tujski promet v letu 1934. se je zmanjšal od leta 1933. za približno 500 oseb. To znižanje tujkega prometa je pripisati v glavnem splošni gospodarski krizi.

Sodobni Prokrustes

Tajne »električne postelje« in »lepotnega salona«.

Znana je zgodba o antičnem Prokrustu. Nanj se spomnimo, ako vzporejamo pojav nekega »lepotnega doktorja« v Parizu, proti kateremu se je te dni vodil v Parizu proces. Omenjeni »lepotni doktor« je namreč lastnik nekega »lepotnega salona«, v katerem se majhni ljudje lahko podaljšujejo do deset centimetrov. Smolo pa je imel pri tem Prokrustovem natezanju neki 30letni trgovec, ki je izrekel željo po podaljšanju in ki so ga nato pritrdili na neko električno posteljo. Čim se je vlegel, je pričel delovati neki mehanizem, ki je trgovca vlekel pri ramenih in rokav v razne smeri. Trgovec se po izvršeni operaciji ni počutil nič kaj dobro. Poiskal je zdravnika, ki je ugotovil, da so se poškodovale kite in drugi notranji organi. Po nekaj dnevih je trgo-

vec umrl. »Lepotni doktor« se je moral zaradi tega zagovarjati pred sodiščem in je bil obsojen na pet let ječe.

Telefonska mreža.

Največ telefonov na svetu imajo Amerika, Nemčija, Anglija, Francija in Kanada. Pregled o rabi telefona nam kaže, da je bilo na vsem svetu 1. januarja 1933 približno 33 milijonov telefonskih aparatov. Od teh jih odpade 17 in pol milijona na Ameriko, skoro 3 milijone na Nemčijo, nad 2 milijona na Anglijo, nad milijon na Francijo in nad 1 milijon na Kanado. Šesto mesto zavzema Japonska, ki ima 965.390 telefonskih aparatov.

Samomor slovitega ginekologa.

Znani madžarski ginekolog prof. dr. Viljem Taufer, ki je bil znan tudi izven madžarskih meja, si je pred dnevi iz strahu pred operacijo vzel življenje. Star je bil 84 let in bi bil moral biti operiran zaradi neke črvesne bolezni. Njegovi tovariši so ga komaj prepričali, da je pristal na operacijo. Ko pa je prišel usodni dan, se je skesal in si sam pognal krogljo v glavo. Bil je na mestu mrtvega.

Posebnosti letošnjega leta.

Letošnje leto je nevarno leto in bomo imeli mnogo solčnih in luninih mrkov. 19. t. m. mrknila luna, 3. februarja solnce, 30. junija zopet solnce, 16. julija luna, 30. julija solnce in 25. decembra še enkrat solnce. Solčnih in luninih mrkov pri nas ne bomo videli, deloma bo viden le lunin mrk 19. t. m.

Mali oglasi

Razno

AUTOMOBILISTI!

Poslužite se kurjene pralnice, ki je tudi za zamrzne hladilnike. Dnevna in noč na telefonska služba 2109. Garaža Völker. 100

GRAJSKA KLET

v snegu v soboto, 12. t. m. ??? 101

CENENE POROČNE PRSTANE.

kakor prstane s kamenčki in vsakovrsten zlat nakit si lahko daste iz stare pokvarjene zlatnine moderno predelati. Popravila hitro in ceneno. Priporoča se cenjenemu občinstvu Avgust Jahn, zlatar in draguljar, Stolna ul. 2. 5400

Prodaj

KOMPLETNO SPALNICO iz trdega lesa prodam. Židovska ul. 8. Jevnik, vhod št. 4. levo. 104

PRODAMO KIOŠK

primeren za kolodvorsko trafiko ali za peronski bufet, prodaja Tujsko prometna zveza v Mariboru. Informacije: Putnik, Maribor. Aleksandrova 35. 102

MOŠKO KOLO

železna blagajna št. 3, dva šivalna stroja, moderna spalnica, jedilnica, veliko ogledalo s spodnjo omarico 500, plišast divan 380, postelja iz medenine, pernice, stoli. Koroska c. 3. 103

PRIMA VINO

od 5 litrov naprej, a Din 8.— in Din 6.50, Meljski hrib 33, Dornič, preje Stif Vorau. 108

Sobo odda

SOBO lepo, poseben vhod, za dve ali eno osebo, oddam takoj. Stritarjeva ul. 5-I. 31

Lokal

LOKAL

za krojača, čevljarja ali drugo obrt, oddam. Stritarjeva ulica 5. 30

Smučarji!

Pulverje Svitierie Trenirke Sale Nogavice Palčnike

iz dobre volne nudi po ugodnih cenah

C. Büdefeldt
Gosposka ulica

Oglašujte v »Večerniku«